

[Kristen Amby.]

get var — og det synes jeg ikke man skal glemme — at der havde vist sig visse uheldige virkninger af afbetalingsystemet. Ministeren har i sin fremsættelsestale — og det er også fremhævet i udvalgets betænkning — i sammentrængt form fremhævet følgende punkter: fristelsen for folk til at indgå aftaler, der overstiger deres økonomiske evne, tilbud om salg med ringe eller ingen udbetaling og små afdrag, fristelsen til, særlig når agenter deltager deri, at udnytte uerfarne købere og få dem til at købe luksusegenstande eller varer, som de ingen brug har for, og endelig den største ulempe af alle: den øgede kriminalitet.

Jeg synes, det skal slås fast, når vi behandler denne lov, at de former, afbetalingsystemet med ejendomsforbehold efterhånden har antaget, i nogen grad har været et samfundsonde, og at det altså sluttelig både af udvalget og af ministeren er påpeget, at det har medført øget kriminalitet.

Det justitsministerielle udvalg indstillede naturligt nok sin virksomhed under krigen, men i 1947 genoptog det på justitsministerens anmodning sin virksomhed og fremkom som nævnt med en betænkning i 1950 sammen med et lovudkast, som det lovforslag, vi her behandler, i det store og hele hviler på.

Det foreliggende lovforslag betyder en forbedring i forhold til loven af 1917. § 2 og § 10 giver bl. a. den såkaldte køber en bedre stilling, hvis han i tilfælde af sygdom eller arbejdsløshed kommer bagud med afdragene. Jeg hører her — det vidste jeg nu også i forvejen — at udvalget ikke har ment at kunne tilslutte sig disse paragraffer, og jeg hører også, at det ærede medlem hr. Anker Lau i hvert fald var betænkelig derved, særlig på grund af de juridiske indvendinger, men jeg synes nu, at i forvejen står den såkaldte sælger så særdeles stærkt overfor denne debitor, at der ingen grund er til særligt at varetage hans interesser i forhold til debitor, og derfor er jeg veltilfreds med denne støtte til køberne. At det giver fogeden en vanskelig opgave, det er sikkert og vist, men man må håbe, at han har så megen kendskab til tingene, at han kan dele sol og vind lige. I hvert fald må det være et selvstændigt formål at forhindre, at folk, der i et længere tidsrum har

betalt de afdrag, de skulle, på deres møbler eller andet, og som er kommet i akut nød på grund af arbejdsløshed eller sygdom eller ved at konen, fordi hun har fået børn, ingen beskæftigelse har mere, hvilket måske var forudsætningen, da de indgik aftalen om købet, omgående skal tilbagelevere de købte genstande. I § 7 og § 2, stk. 1, fastslås det, at sælgerens tilbagetagesret ikke kan gøres gældende, medmindre 14 dage er forløbet, det vil sige, hvis køberen er udeblevet med et beløb 14 dage efter dets forfaldstid og dette beløb udgør en vis procentdel af den købte tings værdi.

§ 4 betyder også en forbedring, i hvert fald i visse henseender, fordi den giver klarere regler for, hvordan man skal forholde sig, når tingene skal tages tilbage af sælgeren, og den er en forbedring med hensyn til denne grænse på de 3 000 kr., rent bortset fra at hvis disse 3 000 kr. var den rigtige grænse i 1917, så skulle den være 9 000, 10 000 eller 12 000 i dag, hvad ved jeg. Man kan sige, at den regel er let at omgå. Man kan bare lave en ordning, hvorefter man køber f. eks. et møblement i flere dele. Man skal passe på, at man ikke laver regler, der kan omgås så let som denne.

Når jeg har sagt dette, vil jeg gerne sige til den højtærede minister og til tinget, at der er to ting, som jeg synes man bør beskæftige sig med i udvalget, to ting, som jeg undrer mig over at man ikke har beskæftiget sig mere med i det justitsministerielle udvalg. Jeg synes, man savner en mere dybtgående analyse af, hvad denne særlige form for handel er. Justitsministerens forslag hedder „Forslag til lov om køb på afbetaling“, medens udvalget taler om „afbetaling“, men det er ikke afbetalingsmomentet, der er det særlig karakteristiske for denne form for handel. Almindelig kreditgivning sker også ofte på afbetaling, ja, ved en så vigtig handel som handel med ejendomme instituerer jo selve realkreditsystemet afdragssystemet, det ved vi.

Hvad angår større løsøregenstande, har man altid kendt afdragssystemet, uden at en sådan handel kom ind under denne lov. Nej, det, der karakteriserer denne lov, er det ejendommelige forhold, at sælgeren overgiver en ting til køberen, når salget finder sted, men forbeholder sig ejendomsretten til denne ting, indtil kontrakten er